Lietas arhīva Nr. C-0401-21/5
ECLI:LV:REZT:2021:0614.C26156420.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2021. gada 14. jūnijā

Rēzeknes tiesa
šādā sastāvā: tiesnese T.Maļinovska

ar sekretāri I.Virzu,
piedaloties zvērinātai advokātei Z.Kravalei,
izskatīja atklātā tiesas sēdē videokonferences režīmā civillietu pēc /pers. A/ pieteikuma par juridiska fakta konstatēšanu,

Aprakstošā daļa

/pers. A/ (turpmāk – pieteicēja) iesniedza tiesā pieteikumu par juridiska fakta konstatēšanu un norādīja, ka /datums/nomira viņas vīrs /pers. B/, personas kods /personas kods/, kuram deklarētā dzīves vieta bija /adrese/. Pēc vīra nāves atklājās mantojums, kurš atrodas pēc augstāk minētās adreses.

Mantojumā ietilpst nekustamais īpašums, kurš sastāv no dzīvojamās mājas un saimniecības ēkām, kurš nav reģistrēts zemesgrāmatā, kā arī kustama manta.

Pieteicējas un nomirēja laulība ir noslēgta /Nosaukums AA/ pagasta dzimtsarakstu nodaļā /datums/. Pēc laulības noslēgšanas pieteicēja dzīvoja ar vīru viņa īpašumā.

Kad griezās pie notāra, lai uzsāktu mantojuma lietas kārtošanu un sāka vākt nepieciešamos dokumentus, noskaidrojās, ka nekustamais īpašums - ēkas, kurās pieteicēja ar vīru dzīvoja, ir uz /pers. C/, dzimuša /datums/, miruša /miršanas datums/, vārda. /pers. B/ pieteicējai bija teicis, ka /pers. C/ ir viņa tēvs, arī cilvēki teica, ka /pers. B/ ar /pers. C/ ir dēls un tēvs. Pieteicēja mājās atrada /Nosaukums A/ ciemata izpildkomitejā /datums/taisīto testamentu, ar kuru /pers. C/ visu sev piederošo mantu novēlējis savam dēlam /pers. B/ dēlam, dzimušam 1954.gadā. Pieteicēja noskaidroja, ka /pers. C/ un /pers. B/ māte /pers. E/ nebija reģistrējuši laulību, kaut gan dzīvoja kopā no 1953. gada līdz pat /pers. C/ nāvei.

Kad /Nosaukums B/ novada Dzimtsarakstu nodaļā pieteicēja izņēma izziņu par vīra dzimšanas reģistrāciju, izrādījās, ka dzimšanas reģistrā nemaz nav ieraksta par /pers. B/ tēvu. /pers. B/ vienmēr teica, ka viņa tēvs bija /pers. C/ un pieteicēja ar vīru dzīvoja viņa tēva celtajā mājā. Pieteicējai nebija zināms, ka /pers. B/ vecāki nav reģistrējuši savu laulību un dokumentos nav ierakstu par /pers. B/ tēvu. Mājās pieteicēja bija redzējusi dokumentus, kuros kā /pers. B/ tēva vārds norādīts /pers. C/ (mājas grāmata, apdrošināšanas apliecība u.c.).

/pers. B/ pēc /pers. C/ nāves pieņēma viņam ar testamentu novēlēto mantojumu, apsaimniekoja to, uzturēja kārtībā, maksāja nodokļus, uzskatīja par savu īpašumu. Zeme, uz kuras atrodas mājīpašums, pieder pašvaldībai.

Pieteicējai ir nepieciešams konstatēt faktu, ka viņas vīrs /pers. B/, savlaicīgi izteica gribu pieņemt mantojumu, ko viņam /datums/ar /Nosaukums A/ ciemata izpildkomitejā taisīto testamentu bija novēlējis /pers. C/, lai šo mantojuma masas daļu varētu iekļaut pieteicējas vīra mantojamajā masā.

Juridiskā fakta konstatēšana rada juridiskas sekas - tiesības pieteicējai pretendēt uz /pers. B/ atstāto mantojumu. Citu mantinieku, izņemot pieteicēju, /pers. B/ nav.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 74.panta otrās daļas 6.punktu, 149.panta trešās daļas 6.punktu, 288.panta trešās daļas, Civillikuma 691., 692., 694.pantiem, lūdz konstatēt faktu, ka /pers. B/, dzimis /datums/, miris /miršanas datums/, līdz savai nāvei dzīvojošs /adrese/, savlaicīgi izteica gribu pieņemt un pārvaldīt atstāto mantojumu, kuru ar /datums//Nosaukums A/ ciemata izpildkomitejā taisīto testamentu viņam novēlēja /pers. C/, kurš nomira /datums/.

Ieinteresētā persona /Nosaukums C/ novada dome 19.10.2020. iesniedza tiesā savus rakstveida paskaidrojumus, kuros norāda, ka pieteikumu atzīst pilnīgi, iebildumu pret pieteikumu un to pamatojumu neizvirza, lūdz izskatīt lietu bez ieinteresētās personas klātbūtnes. (lietas 19.lapa)

Tiesas sēdē pieteicēja pieteikumu uzturēja pēc tajā norādītajiem motīviem.

Tiesas sēdē pieteicējas juridiskās palīdzības sniedzēja zvērināta advokāte Z.Kravale lūdza apstiprināt pieteicējas pieteikumu.

Ieinteresētās personas /Nosaukums C/ novada domes pārstāvis uz tiesas sēdi neieradās. Tiesā 17.05.2021. saņemti paskaidrojumi, kuros norāda, ka atzīst pieteikumu, iebildumus pret to neizvirza, lūdz izskatīt lietu bez ieinteresētās personas klātbūtnes (lietas 31.lapa).

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata par iespējamu izskatīt lietu bez ieinteresētās personas pārstāvja klātbūtnes.

Motīvu daļa

Tiesa uzklausot pieteicējas, liecinieku liecības, pārbaudot un novērtējot lietā iesniegtos pierādījumus, uzskata, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms sekojošo apsvērumu dēļ :

Konstatēts, ka ar /datums/testamentu /pers. C/ dēls novēlēja visu sev piederošo mantu savam dēlam – /pers. B/ dēlam, dzimušam 1954.gadā (lietas 13.lapa).

No lietā iesniegtās Miršanas apliecības izriet, ka /pers. C/ miris /miršanas datums/(lietas 10.lapa).

Pieteicēja norāda, ka viņai ir nepieciešams konstatēt faktu, ka viņas vīrs /pers. B/, savlaicīgi izteica gribu pieņemt mantojumu no sava tēva /pers. C/ un pārvaldīt atstāto mantojumu, lai šo mantojuma masas daļu varētu iekļaut pieteicējas vīra mantojamajā masā, un pieteicējai būtu tiesības pretendēt uz vīra atstāto mantojumu.

Ar lietā iesniegto Laulības apliecību pierādīts, ka pieteicēja un /pers. B/ laulību noslēdza /datums//Nosaukums AA/ pagasta dzimtsarakstu nodaļā (lietas 11.lapa).

No lietā iesniegtā 1958.gada 3.septembra Akta par mājas būvniecības pabeigšanu izriet, ka /pers. C/ ir uzbūvējis sev māju /adrese/ (lietas 15.lapa).

No lietā iesniegtās /Nosaukums B/ novada dzimtsarakstu nodaļas 14.09.2020. izziņas izriet, ka /pers. B/ māte ir /pers. E/, ziņu par tēvu nav (lietas 8.lapa).

No lietā iesniegtās /Nosaukums C/ novada /Nosaukums AA/ pagasta pārvaldes 15.09.2020. izziņas izriet, ka pieteicējas dzīvesvieta no 2009.gada 3.februāra bija deklarēta pēc adreses: /adrese/ (lietas 14.lapa).

/pers. B/ miris /miršanas datums/(lietas 9.lapa).

Faktu, ka pieteicējas vīrs izteica gribu pieņemt /pers. C/ mantojumu saskaņā ar atstāto testamentu un to pārvaldīt pierāda lietā iesniegtā /datums/Apdrošināšanas apliecība, no kuras izriet, ka maksājumus par mājas apdrošināšanu ir veicis /pers. B/ dēls (lietas 12.lapa).

No liecinieka /pers. I/ liecībām noskaidrots, ka viņš bija pieteicējas un /pers. B/ kaimiņš no 1969.gada, dzīvoja /adrese/. Bijuši draudzīgās attiecībās. Mājā /adrese/ dzīvoja /pers. B/ ar tēvu un māti. /pers. B/ visu laiku dzīvoja šajā mājā, palika kā saimnieks pēc tēva nāves, kurš nomira 1987.gadā. Vēlāk nomira arī māte. /pers. B/ viens palika dzīvot mājā, apsaimniekoja, remontēja to, apstrādāja zemi, stādīja dārzu, pļāva zāli. Vēlāk apprecējās ar /pers. A/, kura sāka dzīvot kopā ar viņu no 2008.gada. /pers. B/ ir teicis, ka nokārtojis mantojumu uz māju.

No liecinieka /pers. J/ liecībām noskaidrots, ka pieteicēja ir viņa māsīca. /pers. B/ pazina, bija viņa draugs, kopā strādāja. /pers. B/ /adrese/ dzīvoja kopš bērnības. Liecinieks dzīvoja /adrese D/, aptuveni 500 metru attālumā no /pers. B/ mājas. Sākuma nomira /pers. B/ tēvs, tad māte. /pers. B/ tēvs bija uzrakstījis testamentu uz šo māju dēlam, vēlāk /pers. B/ saimniekoja mājā. /pers. A/ sāka tur dzīvot no 2008.gada, 2009.gadā viņi apprecējās. Vēlāk māju apsaimniekoja /pers. A/ kopā ar /pers. B/. /pers. B/ uzskatīja, ka tas ir viņa īpašums, apsaimniekoja to, apstrādāja zemi.

Saskaņā ar Civillikuma 691.pantu gribu pieņemt mantojumu var izsacīt vai nu noteikti, mutiski vai rakstiski, vai arī klusējot, ar tādu darbību, kuru attiecīgos apstākļos var iztulkot vienīgi tā, ka zināma persona atzīst sevi par mantinieku.

Tiesību doktrīnā ir noteikts, ka darbībai, kas uzskatāma par klusējot izdarītu gribas izteikumu, jābūt tādai, lai no tās varētu droši secināt tādas gribas esamību (1428.p. 2.d.). Tikai tādu darbību var uzskatīt par mantojuma pieņemšanu, kas ar loģisku nepieciešamību ved pie slēdziena, ka konkrētā gadījumā mantot aicinātais to nebūtu izdarījis, ja nebūtu gribējis pieņemt mantojumu (*V.Briedis. Mantojuma pieņemšana un mantojuma atraidīšana. Rīga. 1939. 22.1pp.*). Piemēram, ja mantot aicinātais lietojis mantojumu vai rīkojies ar to savās interesēs, tad var būt pamats uzskatīt, ka viņš ir mantojumu pieņēmis. Šie apstākļi katrā gadījumā ir jāvērtē tiesai.

Saskaņā ar Civillikuma 694.pantu, ja tajā laikā, kad aicina mantot, mantojums atrodas aicinātā faktiskā valdījumā vai ja šādu valdījumu viņš iegūst vēlāk, un ja viņš līdz norādīto termiņu notecējumam nedod par mantojuma pieņemšanu noteiktu atsauksmi, tad atzīstams, ka viņš to pieņēmis.

Ņemot vērā minēto, tiesa konstatē, ka /pers. B/ savas dzīves laikā apsaimniekoja /pers. C/ nekustamo īpašumu, kas bija viņam novēlēts ar testamentu, veica par to nepieciešamos maksājumus, maksāja nodokļus, līdz ar to /pers. C/ mantojums atrādās /pers. B/ faktiskā valdījumā, kas dod pamatu secināt, ka /pers. B/ ir pieņēmis /pers. C/ atstāto un viņam novēlēto ar testamentu mantojumu.

Fakta konstatēšana nepieciešama /pers. A/ apstiprināšanai mantojuma tiesības uz /miršanas datums/ miršā /pers. B/ atstāto mantojumu.

Vadoties pēc Civilprocesa likuma 288.-292., 193.pantiem, tiesa

nosprieda

pieteikumu apmierināt.

Konstatēt faktu, ka /pers. B/, personas kods /personas kods/, miris /miršanas datums/, ir pieņēmis /pers. C/ atstāto mantojumu, kuru ar /datums//Nosaukums A/ ciemata izpildkomitejā taisīto testamentu viņam novēlēja /pers. C/, kurš nomira /datums/.

Fakta konstatēšana nepieciešama /pers. A/ apstiprināšanai mantojuma tiesības uz /datums/miršā /pers. B/ atstāto mantojumu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Latgales apgabaltiesai no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rēzeknes tiesā. Datums, kad spriedums ir pieejams tiesas kancelejā (14.06.2021.), uzskatāms par sprieduma pasludināšanas datumu.

Tiesnese

T.Maļinovska